

Előfizetési árak
egész évre 4 ft., félévre 2 ft.,
negyedévre 1 ft.

Egyes szám ára 8 ke
Hirdetések mérsékelt árai szerint.

A lap megjelenik minden va-
sárnap

Felelős szerkesztő:
ENDRE JÁNOS

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
hová a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal: Arpád-ut 20.
hová a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési pénzek küldendők
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

UJPEST-ÉS KÖRNYÉKÉNEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

Heil dir . . .

Ezzel- és a hatalmas német császár tiszteletére a katonai zenekarok által játszott néphymnuszával fogadta impozás és lelkes hangulat mellett a székesfőváros közönsége II. Vilmos császárt.

A szeretetnek és örömmel oly határtalan módon való megnyilatkozását, már régen nem láttuk, mint a mikor II. Vilmos német császár, a ragyogó pompában tündöklő főváros utcáin bevonult.

A rajongás teljes erejével vette körül a székesfőváros közönsége felséges urunknak, felséges vendégét, mely mámoros lelkesedéssel Ujpest, lelkes közönsége is kivette részét és ezrelével tudult a szomszédos fővárosba, csak hogy lássa, üdvözölhesse a németek nagy császárárt és leröhassa hódoló tiszteletét magas személye előtt.

Az egész nemzet szívvel-lélekkel vett részt ama nagy és mélyes lelkesedésben, melylyel jó királyunk, bölcs uralkodónk ölelte keblére a fejedelmi vendéget.

Minden szívben kigyuladt a lelkesedés tüze, százezrek arczatára örömmosoly ült és a nemzeti geniusz teremtő ereje megnyilatkozta az erényeknek hymnusát: az igaz és őszinte érületnek benső kifejezését.

II. Vilmos német császár eljött kö-zénk, hogy megismerjen bennünket, meggyőződjék kulturális fejlődésünkről, művészi haladásunkról, szellemi nagyságunkról. Ott járt Tatán, hol előtte had-erőnk impozáns nagyságával vonult fel, tanúságot téve harszóképességéről.

Megnézte a székesfőváros nevezetességeit, hogy bepillanthasson az ország szívébe és kulturális, művészi, ipari és kereskedelmi életünket leolvashassa róla.

Nagy érdeklődése a látottak iránt arra enged következtetni, hogy szép impressziókat vitt haza, többszörösen kifejezett elismerése azt az örömdetes meggyőződést önti szívünkbe, hogy a magyar nemzet nagyobb lett, mint volt.

Nagyobb lett, hiszen nem kell már csüggedt fővel járunk a nemzetek sorában, mert ha bár mi sohase szoktuk érzelmeinket közhírré tenni, kiszivárogoz az a népek közé; népek, kik három századdal vannak előre a fejlődés történetében elismert honszertetésén és királya iránti hűségen kívül igyekszik a művelődés terén is lépést tartani a többi népekkel.

A német császár harsány és ékes szavú ítélete, a melyből a bolsó impulzus szól, szívünkhöz nyúlt, azzal a német császár a mi istenünknek áldozott, felemelve bennünket a kulturánépek, hazánkat pedig a méltó helyet foglaló államok közé.

Örökítsük meg ezt a fennkölt ítéletet, mely így szól:

»A legmélyebb hálát érzelmeivel fogadom Felsegednek oly szíves üdvözlését. Hala Felseged meghívásának, meglátogathattam e gyönyörű várost, a mely oly nagyszerűen fogadott, hogy valósággal elbűvölt. Rokonszenves érdeklődéssel kísérjük mi otthon a lovagias magyar nemzet történelmét, melynek hazaszeretete közmondássá vált, a mely küzdelemmel teljes múltjában életet és javat áldozni a kereszt-vedelmében soha sem habozott. Oly nevekre, mint Zeinyi és Szigetvár, még ma is fenn dobog minden német ifjú szíve. Rokonszenves bámulattal kísérjük az ezer éves születésnapot, melyet a hűséges magyar nemzet, szeretett királya köré seregelve, meglepő pompával ünnepelet. Művészi érzékről emlékei tanuskodnak, míg a vaskapu bekönnak szétrepesztése a kereskedelmnek és forgalomnak nyitott meg új utakat és Magyarországot mint egyengetőt illesztette be a nagy kultúr-népek sorába.

De a mi magyarországi tartózkodásom alatt, különösen pedig budapesti fogadtatásom alkalmával a legmélyebb benyomást tette reám, ez az a lelkes odaadás, melylyel a magyar Felseged magasztos személyen csügg. De nem csak itt, hanem Európában is különösen saját népem körében ugyanazon lelkesedés hevül Felsegedért, melyből magam is bátor vagyok részemel kivenni, midőn fia módjára feltekintek Felsegedre, mint atyai barátomra.

Nepeink üdvére kötött szövetségünk, hálát Felseged bölcsességének, szilárdan és felbontathatatlannal áll fenn és Európának már régóta megőrizte bekejét és meg fogja őrizni továbbra is. A lelkes odaadás Felseged iránt — arról bizonyos vagyok — még ma is úgy lángol Arpád fiainak szívében, mint akkor, midőn Felseged dicső őse fele azt kiáltottak: »Moriatur pro rege nostro!« Ezen érzelmeiket kifejezésre juttatva, mindazt, a mit csak Felsegedért érezhetünk, gondolhatunk és könyöröghetünk, azon felkiáltásba foglaljuk össze, a mely minden magyar ajkáról utolsó leheletig hangzik (magyarul): *Éljen a király!*

Örökítse meg e magasztos, lélekemelő pohárköszöntőt minden magyar ember és sorozza, tegye legszebb és legdrágább ereklyéi közé.

Ezekből a nagy szavakból mint fényes sugár ragyog ki a mi édes haza történelmünk igazságának nagyrabecsülése.

A szíveket hódító császár szavai felkeltették a szikrát, az igazi szikrát szívünkben, s a tűz, mely e szikrától támad, messze világít és soká fog melegíteni bennünket.

E fejedelmi nyilatkozatok határtalan lelkesedést keltettek a nemzetben és az egész sajtó terén himnusszerű akkordokban visszhangra talált.

Uj kapcsolatot létesítettek a két nemzet között, mely óhajunkat a szeretet pecsétjével erősítjük meg.

Most midőn felocsudtunk a lelkesedés mámorából, ajkunkra száll a kérdés, mely magába zárja a szív óhaját: *miért tartott e kedves felséges vendég ittléte oly parányi ideig?* Mily szívesen és öröm-

mel üdvözölnénk még továbbra is a hatalmas fejedelmi vendéget, mily szeretettel tudnánk őt körülvenni és mily hálás szívvel tudnánk hódolatunkat magas színe elé tárni.

Igy csak az emlékezet maradt nekünk meg azokról a szép, magasztos és elfelejthetetlen napokról, melyeket eltörülhetetlen betűkkel véstünk emlékezetünkbe, hogy annál melegebben megörizzük szívünkben.

Heil, König, dir!

A tanév elején.

Iskoláink kapui, a polgári leányiskolán kívül, mely építkezése miatt az idén valamivel később nyílik meg, mind megnyitlak. A beiratások befejeztettek és a tanítás a vakációban szerzett új és friss erővel, a lelkesedés minden erejével javában foly. Örömmel ragadjuk most meg az alkalmat, hogy iskoláinkkal foglalkozzunk és a közönséget a beírás eredményéről értesítsük, valamint az ujpesti tantestületeket bemutassuk, azt a derék hadat, mely önzellen buzgósággal iparkodik arra, hogy legfellebbebb kincsünket, — gyermekeinket minél jobb nevelésben és tanításban részesítsük. Hálával tartozunk azért nekik érte és úgy véljük e halat azáltal rójuk le, ha őket tiszteletben részesítjük és az iskola és tanügy iránt a legnagyobb szeretettel és érdeklődéssel viseltetünk.

A tantestületeknek szép, de nehéz munkájához erőt és kitartást kívánunk és tapasztalatunkat a múltból merítve meg vagyunk győződve, hogy az a nagyszámu tanuló sereg is hálával fog visszaemlékezni mindig rájuk és áldani fogja azt a buzgóságot, a melyet az ő javukra kifejtettek.

Midőn a mostani tanévhez újból a legzebb sikereket kívánjuk, bemutatjuk sorban az ujpesti iskolák osztályainak, tanulóinak és tanítóinak számát, utóbbikat díszes névsorával egybekötve.

Az ujpesti állami faipari szakiskola 3 osztálylyal bír és a negyedik osztály a jövő tanévben nyílik meg. A tanítás 7 tan- és munkateremben történik, melyekben a tanítás az igazgatón kívül 3 rendes- és 5 óraadó tanár teljesíti. A tanulók száma 20. A tantestület névsora: * **Igazgató:** Gutkófy György. **Tanárok:** rendes tanárok: elítető Béla, Gombos József, Dirks Nándor; óraadó tanárok: Greizinger István, Kövér Sándor, Linter János, Bauer Soma, Németh Gyula.

Az állami polgári fiúiskola 4 osztálylyal bír a tanítás 6 tanteremben eszközöltek. A tantestület az igazgatón kívül 7 tagból áll, a tanulók létszáma pedig 285. A tantestület névsora: **Igazgató:** Greizinger István. **Tanárok:** Bartók Ignác, Batory Dezső, Darkó Béla, Hirling József, (kinevezett hitoktató), Kövér Sándor, Linter János, Németh Gyula.

A polgári leány- és nőiparisiskolába 304 növendék iratkozott be. Az intézetnek 9 tanterme és 1 tornaterme van (a szertárak és irodahelyiségek számításán kívül hagyattak). Az intézetnél az igazgatón kívül 4 férfi és 10 nő tanerő működik. A tantestület névsora: **Igazgató:** Gallauer Luiza. **Tanárok, illetve tanárnők:** Bauer Soma, Elefantné Sikor Jolán, Erschingerné Toth Matild, Gallauer Anna, Hazslinszky Gusztáv, dr. Hedervári Ernő, Juhász Ida, Klemmiesekné Visontay Irma, Hlay-

* A tantestületek névsorában csak a rendszeren kinevezett tantestületi tagokat soroltuk fel, tehát az egyházak által megbízott hitoktatók nincsenek felvéve.

nyé Andrejka Sarelta, Lusztig Emma, Szukováthy Iona, Wolffné Ott Mária, dr. Varázséji Bela (kinevezett hitoktató).

Az *István-téri áll. el. iskolába* 642 növendék iratkozott be. A tanítás 11 tanteremben folyik, melyet 11 tanító eszközöl. A tantestület névsora: **Igazgató:** Baumgarten Etel. **Tanítók:** Deltl Pálné özv., Hitler Ferenczné Liffner Jolán, Petrovits Istvánné, Kanovits Zoltánné, Somlay Emilia, Törő Józsefné özv., Trojáné Konez Iona, Urbánné Deszách Anna, Wilhelmy Hermin.

A *virág-utcai áll. el. leány iskolába* 441 fiú és 320 leány növendék iratott be. A tanítás 6 fiú és 5 leányosztályban történik. Az iskolánál 7 férfi és 7 nő tanerő működik. A tantestület névsora: **Igazgató:** Kiss Béla. **Tanítók:** ifj. Schwarcz Mór, Kamiss Gyula, Elszász Oszkár, Basa Péter, Schwarcz Henrik, Doby Antal. **Tanítónők:** Vajda Jozsefné, Darnayné Kutrovich Ella, Stefézius Gizella Csintalan Lujza, Mészáros Alajosné, Hubner Mária, Radoch Jozsefné, Rotter Mária.

A *gyár-utcai áll. el. iskolába* 467 fiú és 412 leány növendék iratkozott be. Az iskolánál 5 férfi- és 8 nőtanerő működik, a tanítás 7 fiú és 7 leány osztályban folyik. A tantestület névsora: **Igazgató:** Friedrich Vendel. **Tanítók:** Lázár Karoly, Schiffler Rezső, Káger János, Gosztonyi József, Kiss József. **Tanítónők:** Kiss Béláné, Pétery Terez, Szuper Terez, Perlaky Irma, Gaganetz Matild, Vanyek Ida, Somlay Mária, Nagy Juliska.

Az *ujpesti községi iparos- és kereskedőtanoncziskolába* eddig 257 iparos- és 5 kereskedőtanoncz iratkozott be. Ez iskolában a tanítás 12 iparos- és 1 kereskedőtanoncz osztályban történik. A tantestület az igazgatón kívül 15 rendes tagból és 2 óraadóból áll. A tantestület névsora: **Igazgató:** Mádly Lajos. **Osztályfőnökök:** Kövér Sándor, Schwarcz Mór, Friedrich Vendel, Klemnicsek Miklós, Kiss Béla, Radoch József, Elszász Oszkár, Liszer Ignác, Papp János, Hlavacek István, Doby Antal, Kerner Gyula, Schwarcz Henrik. **Rajztanárok:** Bauer Soma, Nemeth Gyula. **Óradó tanítók:** Gasperek Károly, Lederer Győző iparosok.

A tanulók száma mindenesetre, de különösen az ipar- és kereskedelmi-, valamint az elemi iskolákban még növekedni fog.

Sajnáljuk, hogy az *Attila-utcai* és *Baross-utcai* iskola nem küldte be hozzánk adatait de, úgy látszik ezeknek igazgatói nem bírnak annyi intelligenciával és tisztességtudással, miszerint a sajtó udvarias kérését teljesíteni tudnak. Talán Píripócon jobban megállnak helyüket.

A szolgabírói székhely.

Múlt számunkban bővebben foglalkoztunk a szolgabírói székhelynek Vácra Ujpestre való áthelyezésének kérdésével. Leírtuk az ezen ügyben tartott értekezleten elmondottakat, melyek mindegyike kétségtelenül kimutatta azt, hogy Ujpest teljes joggal kívánhatja a szolgabírói székhelynek Ujpestre való áthelyezését. Ekben a kérdésben ismét értekezlet volt, meg pedig Vácra, a hol tehát nem csak az upestiek, hanem a váciak is a járásbeli községek jegyzői és egy-két kupak-tanácsbelivel vettek részt. A értekezletet a Curia szálló nagytermében tartották meg e hó 19-én, a hova Ujpest részéről Lindt János községi bíró vezetése alatt a következők vettek részt: Zsoldos János főjegyző, Illek Vincze plébános, Csepregyi Béla gyógyszerész, Friedmann Ámin bankigazgató, Dezső Lajos miniszteri tisztviselő, Gerő Zsigmond gyáros, Busfy István ipartestületi elnök, Weisz Mór bányáros, Kárpáthy József háztulajdonos, Schmeidt Richárd vasuti felügyelő, Szell Manó gyógyszerész, Dr. Pihál Viktor upesti kir. közjegyző, Dr. Hedervári Soma upesti községi és th. megyei főorvos megyebizottsági tag, Deutsch Zsigmond orvos, Csepregyi Pál asztalos, közs. képviselő, Brackó János kereskedő, Tollár Karoly házt. kovácsmester, Lipták András kepfarago, Kubányi Karoly asztalos, Pölcz Antal építőmester, Fogl Károly és Martonffy Imre lapszerkesztő.

Ivanka Pál főszolgabíró az értekezlet megnyitása s az összejövetel célja felől tájékoztatva a jelenvöltekét, felolvastatta az ipartestületi kérvényét, melyet ez a kereskedelemügyi miniszterhez és az alispánhoz intézett a szolgál-

bírói székhelynek Ujpestre való áthelyezése iránt és kéri az értekezletet, hogy szóljanak érdemileg a kérdéshez. Elsőnek Dr. Hedervári Soma kapta fel a szót, kijelentve, hogy nem mint upesti polgár, hanem mint megyebizottsági tag beszél. Feltétlen és égető szükségesség tartja a szolgabírói székhelynek Ujpestre való áthelyezését, legkivált az elégedetlen munkások gyakori fészkelődései miatt. Majd Csányi János váci ügyvéd szolt s igen természetesen a szolgabírói székhelynek Vácra való meghagyása mellett érvelt — elég gyengén. Az öreg Kemény Gusztáv főszolgabíró is Vácra kívánja meghagyni a szolgabírói székhelyt, Dr. Hedri Lőrincz ügyvéddel együtt, a ki Károlyi gróf megbízásából volt jelen. Zsoldos János upesti főjegyző szolt legalaposabban a kérdéshez. Ennyire elemében meg nem hallottuk őt.

Könnyűséggel szolt és magvas érvekkel gazdag beszéde az igazság hegyes nyílával találta érzékeny oldalunkon a Vác mellett hadakozó csoportot Csepregyi Pál rövid, de velős szavakban pártolja az upesti ipartestület körvenyét, mire a járásbeli községek küldöttei szoláltak meg. Tizenkét község elene volt a szolgabírói székhelyének, elenben 4 község mellett, ugymint Dunakesz, Főth, Rákospalota és Ujpest. Különösen haragudott Királymezei püspök-hatvani jegyző s haragja közben kijelentette, hogy az esetben, ha áthelyeznék a szolgabírói székhelyt, ugyanazon joggal fogja kerni községének Gödöllőre való áthelyezését. Miután Ivanka Pál főszolgabíró meg összegezte az eredményt, az értekezlet feloszlott. Mielőtt az upestiek haza indultak volna ebédre tértek s ott egymást a további kitaró harcra buzdítva többszörösen eltettek.

A lutri vége!

A mai nappal befejeződött a lutri! Nagy szerepét, melyet hosszú évek során át leginkább a szegény munkás néppel ereztette, a mai napon végleg eljárt! A kis lottó eltöröléséért Lukács Lászlónak a magyar pénzügyminiszternek köszönhetjük! Ot illeti meg a dícséret, hogy az állam megszűnik zsarolni a szegényt s mondhatnók a legszegényebb néposztályt, s hogy nem fogja szaporítani többé jövedelmét a nép ama rétegeinek fillereiből, mely azokhoz csak izzasztó munka, arczának véres verejtéke árán jut.

Hogy ezen játékszenvedély mennyire káros hatással volt a szegény nép erkölcsi életére, azzal már régebben tisztában volt az állam, s hogy mindezek dacára ezen gyászos emlékü intézményt megsem törölte el, az a kislottóbeli származó materialis haszon voltának tudható be.

Hogy a játékszenvedély s a gazdagságnak való vagy évenként mennyi pénzbe került a szegény munkásnépnek, azt statisztikusok eddigellé meg nem állapították meg, annyi azonban kétségtelen tény, hogy ezen összegek roppant nagyságúak voltak, hiszen valamikor királyok segítettek ki magukat pénzzavarukból és most is jelentékeny telet kezezi a budgetnek a játék után szedett kamatoknak és adóknak.

Egy millió és háromszázezer forint tett körülbelül azon összeg, melyet az állam a kis lottóbeli évenként merített.

Ilyen jövedelmi forrásról egyszerűen lemondani nem lehetett, gondoskodni kellett tehát ezek pótlásáról.

Lukács László az érdem! Ő az ki erélyes kézzel eltörölte a kis lottót s helyébe a civilizált nyugaton már rég meghonosodott magyar kir. szab. osztálysorsjátékot leptette életbe.

A kis lottó eltörölése által tehát elkerülhető lesz majd az, hogy a szegény munkásnép a betevő falatra szánt garasát áldozza fel játékszenvedélyének. Máskép lesz ez azonban az osztálysorsjátéknál, mert a nép ama osztálya, a melynek minden krajczárja a megélhetésre szükségeset, nem lesz majd képes az osztálysorsjegyre szükséges összeget összetartogatni. Már most mi fog ebből következni? az, hogy a szegény ember vagy nem fog játszani, vagy pedig, ha minden aron játszani akar, társulni fog több más szegény emberrel miáltal a kockázatotott összeg lenyegesen csökkenteni fog. — Máskülönben edig a nyeresi esély az osztálysorsjegyeknél összehasonlíthatatlanul nagyobb mint a kis lutrinál.

Az osztálysorsjáték nálunk még meg nem szokott eseményeknek lesz előidezője. Mint-hogy a sorsjegyeknek egyik fele nyereséssel huzatik, ennélfogva minden hónapban lesznek olyanok, kik osztálysorsjegyeikkel kisebb vagy nagyobb nyeresémet értek el.

Meg vagyunk győződve arról, hogy már az első huzás után is a nyertesek öröme növelni fogja az osztálysorsjáték hívóinek számát és meg inkább fogja biztosítani az osztálysorsjáték pozícióját.

Öszinte örömmel üdvözljük tehát e nehézt nyitást, a melylyel ismét közelebb jutottunk egy lépessel a nyugati államok sorsához.

Heti tájékoztató.

Szeptember 30 nap.

26. vasárnap. Ciprian. Kisfaludy Sándor regeköltő szül. Sümegen 1772. Az »Ujpesti kármesteri tánczezel és konfettivel egybekötött szüreti ünnepélye. Kezdeté d. n. 5 órakor.

27. hétfő. Kozma Dömötör. Komárom váranak feladása 1849.

28. kedd. Venczel. Tompa Mihály költő ref. lelkes szül. Rimaszombaton 1819.

29. szerda. Mihály. A magyarok győzelme Pákozdnál 1848.

30. csütörtök. Hieronim. Samassa Jozsef, egri ersek szül. Aranyos-Maróton 1828.

Oktober 31. nap.

1. péntek. Remig pk. Hieronymi Karoly volt belügyminiszter szül. 1836. A 3. 1/2, 1854-es oszt. állam sorsjegye, a Rudolf-sorsjegye és a 4. 1/2 Tisza sorsjegye huzása.

2. szombat. Leodegar. Rudnay Bela székesfővárosi rendőr-főkapitány szül. 1857.

HIREK.

— **Áthelyezés.** A mint! a hivatalos lap múlt szombati száma közli, a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Tarján Gyula* felvinczi tanítót az upesti állami elemi iskolához, *Kerner Gyula* a közoktatásügyi miniszteriumhoz beoztolt upesti tanítót a felvinczi állami elemi iskolához helyezte át.

— **A hivatalos lapból.** A belügyminiszter az upesti anyakönyvi kerületbe *Saáry Sándort* nevezte ki anyakönyvvezető helyettesnek.

— **Adóhivatal Ujpesten.** A mint biztos és megbízható forrásból értesültünk a pénzügyminiszter elben elhatározta, hogy Ujpesten adóhivatalt létesít. A miniszter az adóhivatal felállítását feltételhez kötötte, amennyiben most leirt a községhez és átiratában tudatja a községi előljárással, hogy hajlandó Ujpesten adóhivatalt felállítani, de a község adja hozzá a helyiséget. Majd meglátjuk, hogy miként intézkedik a községi előljárással, a melyre ugyan terhes volna a helyiségről gondoskodni.

— **Ellenőrzési szemlék.** I. A közös hadseregbeli legénységre nézve. Főszemle: Ujpesten a községhezánál f. e. október 4., 5., 6. és 7-én a következő sorrendben: 1. Október 4-én az összes Ujpest és Rákospalotán tartózkodó idegen (nem upesti illetőségű) tartalékosok és szabadsgoltak 1887-től 1890. évfolyamig. 2. Október 5-én ugyancsak az Ujpesten és Rákospalotán tartózkodó idegenek 1891-től 1894. évfolyamig. 3. Október 6-án ugyancsak az idegenek 1895-től 1896. évfolyamig és az összes évfolyambeli upesti illetőségűek. 4. Október 7-én a Rákospalotán tartózkodó idegenek 1895. és 1896. évfolyama és az összes évfolyambeli rákospalotai illetőségűek. Utószemle: 1897. évi november 20-án Budapesten IX. ker., a Maria-Terézia lakatanyában. II. A honvédségre nézve. Főszemle: 1897. november 4. és 5-én Ujpesten a községhezánál. Utószemle: 1897. november 17-től 27-ig Budapesten IX. ker., a kőbányai-úti ugynevezett fegyvergyári-lakattanyákban. A szemlék mindenkor pontban reggel 8 órakor kezdődnek. Az ellenőrzési szemléken tartoznak a fentebb megállapított évfolyam sorrendje szerint személyesen megjelenni, a közös hadsereg és illetve a honvédség legénységi állomáshoz tartozó szabadsgoltak, tartalékosok és póttartalékosok, a kik Ujpesten és Rákospalotán laknak s a kik 1897. évben csapatjukhoz bevonulva nem voltak. Mindazok, a kik a főszemlén meg nem jelennek, vagy megkésnek, az utószemlére utasíttatnak, s ha a főellenőrzési szemlére való elmaradásukat kellőképen igazolni nem

tudják, szigorúan meg fogják büntetni. Vegül figyelmeztetnek a jelentkezésre kötelezettek, hogy katonai és illetve honvéd-igazolványi könyveiket magukkal vigyék.

— **A helypénzszedési jogot** nyilvános árverés útján e hó 22-én adták bérbe. A bérlet eddig évi 8631 frt haszonbér mellett Treffer István birta. Az árverésen sok volt az érdeklődő; 18-án tették le a bánatpénzt és vettek részt az árverésen. A bérletet elnyerte Link Bernát aki ezen a téren nem ujoncz, mert Salgó-Tarján város helypénzszedési jogát már évek óta bérlé. A bérlet 3 évig tart; az általa fizetendő évi bérösszeg 15050 frt, tehát jóval több (6419 frttal), mint eddig volt. Szakértők állítása szerint ez a jog jóval többet ér, mert a helypénz-árszabályzat most lett újra megállapítva. Ujpesti piacza szemmel láthatólag nagyobboldik — különösen a vásárcsarnokok megnyitása óta — a piac nagyobboldása s a helypénzszedési jog bérösszegének emelkedése pedig örvendetes mértékét szolgáltatja községünk fejlődésének és gyarapodásának. Ugyanakkorra volt hírdelve a községi mázsaház haszonbérleti jogának nyilvános árverésen való bérbeadása és szóbeli árverező azonban nem jelentkezett s így a már előbb beadott írásbeli ajánlatok között a legelőnyösebb ajánlattevőt kellett bérlelőül tekinteni, aki 501 frt évi bért ajánlott. Amde ő kézzel-lábbal ellenezte azt, hogy ajánlatát komolyan vegyék, mert ő csak az esetre tette azt az ajánlatot, ha a piaczhaszonbérleti, illetve helypénzszedési jogot is elnyeri. Tiltakozása azonban nem használt, mert ezt a körülményt ajánlatában meg nem említette s így bánatpénzt is visszafogták. — Egyébként mindkét árverés felett a képviselőtestület fog végérvényesen határozni.

— **Sport.** A budapesti löversenyter ismét megelénkült, mert a díjakban és classikus futamokban a többi meetingek felett messze kimagasló 5zsi 10 versenynapra terjedő meeting megkezdődött tegnap.

A nevezetesebb futamok a következők: Őszi kísérleti verseny 2 és 3 éveseknek 1000 m. 16000 korona.

Saint-Leger 3 éveseknek 2800 m. 68000 korona.

Lovaregyleti díj 3 éves és idősbeknek 2800 m. 20000 korona.

Földművelési miniszterium díja 40000 korona.

Szent-László díj 2 éveseknek 1400 méter 40000 korona.

Totalisateur handicap 3 éves és idősbeknek 2600 méter 24000 korona.

Kétévesek nagy handicapja 1400 m. 6000 korona. Prince-of-Wales handicap 3 éves és id. lovaknak 1400 méter, 10000 korona.

Oktoberi handicap 3 éves és id. lovaknak 8000 korona.

Azonkívül több jól dotált államdíj.

Ha hozzá vesszük, hogy ezen díjakra tevéreink színe-java be van nevezve s nagyobb részt indul is, sőt meg nemetországi konkurrensok is vannak, úgy valóban nagy-szerű sportelvezetle van kilátásunk annál is inkább, mert az egyes lovak versenyformái annyira ismeretesek s így a játszó közönség is könnyebben tájékozódhatik.

— **Atvonuló huszarak.** A tatai hadgyakorlatokról hazatérő huszarak közül a cs. és kir. 10. huszárezred 68 legénye 2 tiszttel és a cs. és kir. 4. huszárezred 19 legénye 1 tiszttel f. hó 18. és 19-én Ujpesten volt elszállásolva. Egytől-egyig nyalka fiúk, a kik a tatai gyakorlatok alkalmával a vezérkar körül ordánauz-szolgálatot teljesítettek. A lakosság, a mily szívesen látta és ujongva fogadta őket a községbe való bevonulásuk alkalmával, ép oly intoleransul viselkedett velük szemben a szállástadó háziurak nagyobb része. Kezzel-lábbal tiltakoztak az ellen, hogy házukba huszár vagy huszárló elszállásoltassék, viszont — az igazság kedvéért említjük meg — akadt oly lelkes hazafi is, a ki őszinte barátsággal fogadta őket be, patyolatágyat vettett nekik s lucullusi asztalt bocsajtott rendelkezésükre. Több huszárfiu panaszkodott tudósítónk előtt, hogy szállástadója egy zsup szalmát jelölt ki számára pihenőhelyül s a helyett, hogy bár csak szerény ebédet adott is volna, 8—10 kr. kospénzzel akarta beszállásolt huszárt kielégíteni; ellenben egynemelyike dicsekedve említette fel szállástadója kiváló vendégszeretetét. Ez utóbbi szállást-

adókat érdemes volna nevük szerint felemlíteni már azért is, mert hogy az előbbieket nyilvánosan megszegényítsük, de nem teszszük ezt meg ezuttal, mert hisszük, hogy a jövőben e néhány sor gyengéd apostrofálása meg fogja tenni a kívánt hatást!

— **Csempészet.** E czim alatt már-már külön rovatot kell nyitnunk. Alig mulik nap, hogy csempészetéről hirt ne vennénk. Nem hozzuk minduntalan nyilvánosságra az egyes eseteket, részben azért, mert a csempészet csekélyebb jelentőségű s a csempészett áru értéke is csekély, másrészt mindig kimélettel vagyunk a különben tisztességnek örvendő személyiségek iránt. Ha felemeljük szavunkat, akkor már a cselekmény kiválik a közönséges ballépések keretéből és azok szelöltetésre bennünket egyenesen kötelez. És kétszeres köteleességünknek ismerjük ezuttal újból felszólalni, mert a községi képviselőtestület tagjai közt is mozgalom készül abban az irányban, hogy a saját kebelében helyet foglalt s ily üzelmeken ért tagokot a képviselőtestületből kiküszöböljék. Ha egy ember, a kinek amugy is nyomortuságos kis üzlete rohamosan indul a pangás lejtőjén, mondjuk, ha ily szorult körülmények köze jutott ember egy-két kiló cukorral, egy-két kiló hussal, ha mindjárt borjúhús is, vagy egy-két liter szeszess itallal megrövidíti a községet, még menthető, de hogy jómódu emberek a gazdagodási vágytól hajszolva, károsítják a községet, arra mentség nincs. Ujabbán ismét egy állandóan üzőtt csempészetéről ad hírt tudósítunk, a melyben egy helybeli jónévű üzletczeg a ludas. Oly czeg, melynek virágzó üzlete van, tagjai vagyonos emberek, távolról sincsenek arra utálva, hogy megcsalják a községet s így közvetve a velünk egy községben élő s a közterhek viseletétől görnyedő embertársait. Neveket a vizsgálat érdekében ezuttal még nem említünk, de ígérjük olvasóinknak, hogy a vizsgálat befejezte után nem fogunk késni az illetőket a nyilvánosság színe előtt pellen-gére állítani.

— **A rackevei ünnep.** Rackeვენ ma vasárnap fogják leleplezni az Árpád-szobrót és fölavatni az új Árpád-hídat. A képviselőház számos tagjával *Volfner Tivadar* országgyűlési képviselőnk is jelen lesz a szép ünnepélyen.

— **Megjelent.** *Unghváry Sándor* czeglédi gyümölcsfaiskolájának ár- és névjegyzéke most jelent meg. Ajánljuk a megbízható faiskolát olvasóink figyelmébe. Árjegyzékét ingyen küld a faiskolatulajdonos mindenkinek, a ki levelezőlapon ez iránt hozzá fordul.

— **Szüreti multság.** Az „Egyetértés” jótékony asztaltársaság f. évi október hó 10-én a »Polgári kör» kert- és e többi helyiségeiben *táncz, világgosta és confettivel összekötött szüreti multságot* rendez. A multság, a mint az előkészületekből látjuk, egyike a legsikerültebb szüreti multságoknak lesz. Kezdeté d. u. 4 órakor. Belépő-jegy: előre váltva 30 kr., a penztárnál 40 kr.

— **Az ujpesti 48-49-es honvedeknek.** A szabadságharez bajnokai és azok özvegyei javára a „Budapesti iparoskör” kiváló műkedvelő f. évi október hó 23-án a Colosseumban *táncz és műkedvelői előadással egybekötött multságot* rendeznek. Ez alkalommal színter fog kerülni Bissón G. a francia bohózat nagy mesterének egyik legjobb műve: „*Vallás után*”, vigjáték három felvonásban. A rendezőség elén dr. *Borsodi K. Ödön* kiváló budapesti műkedvelő áll, a ki Lőrinczy Sándorral mindent eikövet, hogy az Ujpesten lakó 19 öreg 48-49-es honved és özvegynek tekin-télyes segítelyezes jusszon, a mi most a tél küszöbén jótékonyan fog esni az illetőknek. A közreműködők nevsora, a pártfogó védnök és a balánya nevet lapunk jövő számában fogjuk közölni.

— **Vivoterem Ujpesten.** Lovas R. Gyula okl. fővárosi vivomester arról értesít bennünket, hogy az Altíla-utczai Amodeo-fele teremben állandó vivoterem nyitott. A tanítás október 1-én kezdődik, de beiratkozni már most is lehet minden hétfőn, szerdán és pénteken delután a teremben. Örülünk, hogy vegre Ujpesten is van vivomestere, meg pedig olyan, akire — mint azt a juntus 10-iki vivó-estély megmutatta, — bátrau rábízhatja magát intelligenciáink.

— **Uj ének- és zongoraiskola.** *Berényiné Hazafi Hermin* énekművésznő, okl. ének-és

zongoratanárnő Ujpesten ének- és zongoraiskolát nyit. Részünkről üdvözöljük az eszmét, mert Ujpesten nagyon szükséges egy jeles ének-és zongoraiskola, a melyben a növendékek szakszerű és módszeres ének-és zongoratanításban részesülhetnek.

— **A »Jó férjek klubja«** a nyári szünetet kellemesen töltve, most október hó 1-én vonul be újra a Gersabeck-féle vendéglőbe, hogy ismét megkezdje áldásos működését. Örömmel tapasztaltuk, hogy a »Jó férjek klubja« tagjai a nyári szünet alatt igen megjavultak, a mi arra enged következtetni, hogy a »Jó férjek klubja« szép missiót teljesít Ujpesten. Kívánjuk, hogy az ujpesti férjek az asszonyok örömeire mind megjavulának. A mint legbiztosabb forrásból halljuk, a »Jó férjek klubja« első közgyűlése igen viharos lesz, amennyiben az elnökválasztás ügyében nagyon eltérők a vélemények és sehogyan sem tudnak megállapodásra jutni, hogy a diszes tagok sorában ki a legjobb férj. Hanem azt hisszük a többség a volt elnök *Boda Aladár* mellett fog állást foglalni. A titkári állásért *Rauscher József* és *Endre János* versenyeznek.

— **A siker titka.** A fővárosi hirlapok közül a Magyar Ujság mindjobban terjeu szágyszerű és mind kedveltebbé válik. Ennek esuda. Sikereinek titka, hogy a míg egyrészt mindig különösen szerkesztett élénk és változatos lapot ad olvasóinak, addig egyuttal a lehető legnagyobb kedvezményekben is részesíti előfizetőit. Mert bár a Magyar Ujság a legolcsóbb fővárosi lap, amennyiben ára egy hónapra 1 frt, negyedévre 3 frt, felévre 6 frt, egész évre 12 frt, előfizetői mégis teljesen ingyen kapnak havonként egy-egy diszes kiállításu regényt, évenként tehát 12 kötetet, ugy, hogy a Magyar Ujság előfizetői tehát egész könyvtarra tesznek szert egy év alatt, csupa kitűnő, hírneves íróktól való, érdekfeszítő regényre. És e kedvezményben azok is részesülnek, a kik csak egy hónapra fizetnek elő a Magyar Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV., vármegye-utca 15). A Magyar Ujság előfizetői azonkívül teljesen ingyen kapják meg a lap heti mellékletén a kerekpár című sportlapot.

— **A Dunába ugrott.** Az ujpesti hid kezd romantikus lenni, a menyiben már a másod-
dik, a szerelemben megcsalódott — vigasztalást keresendő — ugrott le róla a Dunába. Ez *Csendes Károlyné* szül. Takács Mária lengyeltői születésű 23 éves iparosnő volt, de a közelben lévő hajósok észrevették és szerencsésen kimentették. Tettenek oka szerelmi csalódás.

— **Halálozas.** *Karikás Lajosné* szül. *Mazuch Julianna* ez évi szeptember hó 20-án, életének 43-ik, boldog hazassága 6-ik évében hosszabb szenvedés után Budapesten jobbltre szenderült. Temetése nagy részvet mellett mult szerdán delután 3 órakor volt és hült teteme ujolagos beszentelés után az ujpesti temetőben, a családi sírholtba tetefelt őtök nyugalomra. Áldás emlékének, béke porainak!

— **Halálos elgázolás.** Ujpesten az Árpád-és Rózsa-utca sarkán egy Rákopalota felől Ujpestre jövő villamoskocsi, melyet *Kozma András* kocsivezető vezetett, elgázola *Kahlberger Antal* napszámosnak két éves *Matild* nevű leányát. A szegény kis lányka a szenvedett sérülések következtében még ott a helyszínen meghalt. A rendőrség a vizsgálatot azonnal megindította. Jó volna, ha a szülők jobban ügyelnének gyermekeire, mert a legtöbb esetben a szülők gondatlansága miatt kerülnék a gyermekek a villamos alá.

Egy városi irnok es a tokaji bor. Egy németalföldi kisvárosban az orvos egy szegény asszonynak tokaji bort rendelt. Az asszony a községi betegpenztárhoz fordult a rendelvény kiáltványozása végett. Mikor az irnok látta, hogy az orvos drága magyar tokaji bort rendelt, megtagadta az utalvány aláírását megjegyezven, hogy magyar orvosságot nem utalványoz a betegpenztár. Az asszony kétségbeesetten futott vissza az orvoshoz és elpanaszolta neki, hogy a rendelvényt a községi betegpenztár nem utalványozza ki. De az orvos hamar feltalálta magát és a következő receptet írta: Rp. *Vini quod nobiles Hungaria bibere solent 1000 gr.* Ezzel újból elment az asszony a városi irnokhoz, ki a receptet nyomban aláírta és az asszony a gyógyszerházban rögtön kikapta a rendel-

venyt. Persze a recept latinul lévén írva, az irnok nem tudta, hogy az orvos újból mégis csak tokaji bort rendell.

Sürgönyváltás. Egy mulatni szerető diák, ki már minden hó 15-dike felé újból ír apjának a következő sürgönyt menesztette hozzá: *Hol marad a pénz?*

Erre az apja egész nyugodtan azt sürgönyözte vissza: *A pénz itt marad!*

Szerkesztői üzenetek.

x. y.-nak. Felvincz mezőváros Aranyos-Torda megyében (Erdély). A legutóbbi népszámlálás szerint 1856 lakója van.

Anonymus. „Az iskolák bajai” című ezikk lapunk jövő számában jelenik meg.

Károlyiak. Az ígért level e napokban jönni fog. Cűrözlöt!

Jupiternek. Mi a közügy szolgálatában nem lehetünk semmi és senki iránt kimélettel. Tessek a sajtót respektálni.

Hü előfizető. Azt jól tudják, hogy azok, akik a közöset megkárosítják, mint humanus emberhártok tüntetik fel magukat, csak hogy bűnököt takarjassák. Mi azok haragjával nem törődünk még akkor sem, ha haragukban megpukkadnak. Mindenki teljesítse honpolgári kötelességét.

A Párisból megérkezett

Fränkl Szidónia asszony tudatja, hogy az őszi és téli kalapok a párisi Magazin du Louvre-ból megérkeztek, minél fogva meghívja a nagyérdemű közönséget ezen szerfelett elegáns kalapexikkek megtekintésére. Elfogad megrendeléseket louvrei formákra, ugyszintén ajánlja a női kalapoknak választékban gazdag raktárát 2 frttől 25 frttig a legelegánsabb formákban, valamint gyászkalapjait is. Elvállal formálásokat facon szerint és pontosan szolgál ki.

Tisztelettel

Fränkl Szidónia

Árpád-ut 8. Diamantstein-féle ház.

Szt. István gyógyszertár

Szerényi Kázmér

Ujpest, Árpád-ut 25-ik szám.

Ajánlom közvetlen forrásból beszerzett, kitűnő minőségűnek elismert következő eredeti delvideki boraimat:

Malaga Sect	V-da de Adolfo
Medicinal-Malaga	Rithoagen
Lacrimae Christi	Malaga
Madeira old	Gamboa Hermanos
Port-Cabinet	Jeuz de la Froutera
Port-White	F-lli Platamone &
Sherry-Pale	Co. Trapain.
Marsala	G. E. Vinardi & Co.
Vermouth	Turin.

Ezen orvosságként iható és peesenyeborok nálam egész és fél palaezokban eredeti áron 4-3 kaphatók.

A telefon-hirmondó

a leggyorsabb hirszolgáltató, reggel $\frac{1}{2}$ 10 órától esti $\frac{1}{2}$ 11 óráig a legujabb híreket közli. Minden **szenzációs hirt** riadójel előz meg.

Jelzi a esillagászatilag megállapított időt tizedmásodpercnyi pontossággal. Összes állomásain az **operaházi, népszínházi** előadások és **házihangversenyek** után **katona- és cigányzenekar is hallható.**

Előfizetés naponta csak 5 kr.

Előfizetéseket elfogad és felvilágosítást ad **Ladányi Emil** vezérfelügyelő, váczi-ut 8. sz.

11-15

Eladó telkek.

Az „Ujpesti kereskedelmi és iparbank” tulajdonát képező

Földessy-féle telkek

szabad kézből eladóak.

A venni szándékozók ez ügyben bővebb értesítést nyerhetnek minden héten **szerdán délután 3-5 óra** közt a bank helyiségében Ujpest, Árpád ut 3. szám.

54